

Agustí Ensesa Bonet
Escola de Tastavins del Gironès

El vi

Malajambota

2008

Fruit de la recuperació de les millors vinyes del Cap de Creus, situades vora el mar i tocades per la tramuntana, apareix aquest vi potent i saborós. Elaborat amb Garnatxa negra i Syrah i reposat setze mesos en bótes de roure nou. És de color cirera madura amb reflexos granatosos. Intensitat aromàtica alta. Aroma fresca i atractiva que recorda la fruita madura amb notes de pebre negre i canyella. Un

toc de fumats elegants i tanins ben integrats amb notes terroses i llarga permanència en boca. Preu aproximat: 12 euros. Fa un bon maridatge amb carns vermelles i caça; per exemple, és perfecte amb un civet de senglar prèviament macerat amb el mateix vi.

El vi Malajambota és obra d'un grup de veïns de Port de la Selva que, agrupats, varen començar a treballar en el projecte l'any 2002 i

ara en recullen el fruit. Els terrenys on es conreen les vinyes es troben en una zona en la qual ja hi havia hagut una considerable extensió de vinyes d'un home que es deia Joan Bota, tal com explicà l'historiador Arnald Plujà el dia de la presentació del vi a l'Associació de Comerciants de Llançà. Pertany a la D.O. Empordà. Per a més informació: www.girovi.cat.

Col.leccionisme

Els seixanta anys d'Isabel II

La reina britànica pot batre el rècord de la seva rebesàvia Victòria

Xavier Romero

El 16 de febrer de 1952 era nomenada oficialment reina de la Gran Bretanya –en morir de càncer de pulmó el seu pare, Jordi VI– Elizabeth Alexandra May, aleshores amb 25 anys d'edat i quan es trobava de visita a Kènia. La reina Isabel II, doncs, acaba de complir 60 anys com a monarca, i podria batre el rècord de longevitat en el càrrec que posseïx la seva rebesàvia Victòria, tot un símbol històric per a la més coneguda i poderosa monarquia dels darrers temps.

A banda del fenomen pròpiament social i històric, hi ha dos elements relacionats amb aquesta reina que voldríem destacar des de l'òptica del col.leccionisme popular: és, d'una banda, una extraordinària col.leccionista, i el seu fons filatèlic resulta llegendari, possiblement mai no superat i totalment vigent en tant que periòdicament col.labora amb els grans esdeveniments d'aquest apartat cultural. De l'altra, la monarquia britànica és la que més objectes de record i commemoratius ha generat; és impressionant la quantitat de paper imprès al.lusiu que se li ha dedicat al llarg de dècades i fins i tot segles, tot destacant el corresponent als dos regnats més llongues i influents, els de Victòria i Isabel.

Personatges històrics des d'Enric VIII, famílies reials, cortesans, nobles, governants i polítics, militars, fets de guerra i conquestes, territoris i colònies, casaments, desfilades, les joies de la corona, monuments, escenes de guerra amb una principal incidència en la segona guerra mundial... Tot això, reflectit tant en fotografies i targetes postals, més contemporànies, com en gravats, llibres, pintures, monedes i medalles, tapissos, ceràmiques, armadures i altres objectes al.legòrics...

Quan repassem els àlbums dedicats a la monarquia anglesa o britànica, ens mostren una gran quantitat de postals i fotografies que arrenquen des de la considerada com la seva època daurada, a principis del segle XX, amb uns exemplars dedicats als reis Eduard VII, Jordi V, Jordi VI, i tots els seus corresponents entorns i famílies. Ja essent Isabel II la monarca d'aquest gran imperi, observem com en la majoria de les postals hi acostuma a aparèixer sola, amb mil i un vestits, també de militar i amb els seus ca-

valls, com mostra una de les imatges que reproduïm –l'altra correspon a l'any 1977, quan va celebrar les seves noces de plata com a reina–. Menys habituals són les seves imatges amb el seu marit, Felip de Mountbatten, Duc d'Edimburg, o amb els seus fills i nets, llevat de l'època de Lady Di, qui a conseqüència de la seva gran popularitat seria un altre centre d'atenció.

Les imatges, sobretot durant conflictes bèl·lics com la segona guerra mundial, tindrien una perllongació en els cartells propagandístics, de clar contingut patriòtic. El col.leccionista interessat pot aconseguir tot aquest material, en els casos més escollits gràcies a les posteriors reproduccions, i amb pocs recursos anar conformant un fons ben representatiu del tema i de l'època, tot això a causa la prolífica producció esmentada.

La reina Isabel II és omnipresent en milers d'emissions filatèliques, en ser una norma que als segells dels països i territoris de la Commonwealth –la Mancomunitat de Nacions Britàniques, que aplega 54 països i uns 2.000 milions d'habitants– hi aparegui la seva efígie de manera més o menys discreta.

Gironins del segle XIX

Joan Subias Galter

Amesura que avançaven, el monestir es mostrava esplèndid i orgullós. «Mira que és maco Sant Pere de Rodes!», no es va poder estar d'exclamar. «I pensar que no fa tant de temps ningú li feia cas...». «Què vols dir?».

Joan Subias Galter va néixer el 1897 a Figueres, on va fer els primers estudis. Després es va matricular a la facultat de ciències de la Universitat de Barcelona però quan es va crear la Mancomunitat de Catalunya i al seu redós Eugeni d'Ors va engegar la Universitat Nova, Subias s'hi va apuntar. Malauradament, les desavinences entre l'intel·lectual noucentista i els dirigents catalanistes van fer fracassar el projecte. Aleshores, el figuerenc va optar per estudiar pedagogia a la Universitat de Saragossa.

Durant els anys vint, Subias va començar a col·laborar amb els serveis culturals de la Diputació de Girona i el 1926, després de guanyar un concurs públic, va aconseguir la direcció dels serveis de cultura de l'organisme provincial. A partir d'aleshores va treballar intensament per posar en valor elements del patrimoni ignorats fins llavors, com ara el monestir de Sant Pere de Rodes, que va estudiar detingudament, com el monestir de Santa Maria de Vilabertran o les obres gòtiques de Castelló d'Empúries. Precisament aquesta tasca va servir perquè, a partir del 1931, la Generalitat republicana tingués especial cura d'aquestes joies de l'arquitectura catalana.

Durant aquells anys, Joan Subias va ingressar a la Comissió Provincial de Monuments i va tenir diferents càrrecs de responsabilitat en l'àmbit patrimonial. En aquest context, el 1934 va formar part de la comissió assessora creada a petició de l'ajuntament de Girona per dissenyar el Passeig Arqueològic; també hi havia Carles Rahola i Rafael Masó. Malgrat esclatar la guerra civil, el grup es va ampliar a més persones per continuar treballant. Durant els anys del conflicte, Subias es va esforçar per evitar que els revolucionaris destruïssin elements patrimonials, sobretot aquells relacionats amb l'estament religiós, objecte de les iras de les classes populars.

El 1939, el cinisme repressor del franquisme va fer que Subias fos acusat d'atemptat contra el patrimoni. La dictadura li va prohibir ocupar cap càrrec públic vinculat a la seva especialitat i va haver de començar a donar classes a l'Escola de Belles Arts i a la Llotja de Barcelona, on va treballar fins a la seva jubilació, l'any 1967.

Joan Subias Galter va morir el 1984, quan tenia 87 anys.

Xavier Carmaniu Mainadé
Historiador i periodista